

سند «شهرک کلیله و دمنه» به نام بزرگسالان خورده

مرضیه برومند نامی آشنا در دنیای قاتزی‌های کودکان و نوجوانان ایران است که طی چند دهه با تولید برنمه‌هایی ویژه، خاطراتی به یادماندنی برای ما رقم زده است. مخاطبان آثار برومند در چند دهه گذشته، از روزگار کودکی به امروز و میانسالی رسیده‌اند و همچنان آثار او را دنبال و لحظات شیرین و سرخوش کودکی را با شخصیت‌های عروسکی جدید او بازآفرینی می‌کنند. برومند که ساخت آثار عروسکی بر مخاطبی از جمله «مدرسه موش‌ها»، «خونه مادر بزرگ»، «قصه‌های تابه‌تا» و «شهر موش‌ها ۱ و ۲» را در کارنامه هنری دارد، به تازگی مجموعه عروسکی «شهرک کلیله و دمنه» را با همراهی گروهی از صداپیشگان و عروسک‌گردانان حرفه‌ای برای کودکان دهه ۶۰ و مخاطبان بزرگسال امروز جلوی دوربین برده است و این بار به جای تلو یزبون، شبکه نمایش خانگی را برای بخش اثرش برگزیده است. این مجموعه با اشاره به مسائل زندگی شهری امروز و معضلات شهرنشینی بر حفظ محیط زیست و دیگر ضروریات زندگی امروز تأکید دارد. «شهرک کلیله و دمنه» نوشته کوروش نریمانی است و تهیه‌کنندگی سیدمصطفی احمدی هر هفته جمعه‌ها از پلتفرم فیلم نت بخش می‌شود.

فاطمه حمیره
گفت و گو

کوروش نریمانی:

«شهرک کلیله و دمنه» سخت‌ترین کارم بود

کوروش نریمانی رایبشتر به عنوان چهره‌ای تأثیری می‌شناسیم، حال او در همکاری با مرضیه برومند نویسنده‌ی سریال «شهرک کلیله و دمنه» را بر عهده داشته است.

آقای نریمانی چه شد که فیلمنامه این سریال عروسکی به شما سپرده شد؟ پیش از این هم تجربه همکاری با خاتم برومند را داشتید؟

من قبلاً در حوزه نویسندگی با خاتم برومند همکاری نداشتم اما طرح و ایده داشتیم که چند ماه هم روی آن کار کرده بودم و بعد تماس گرفتند که می‌خواهیم کار مجموعه «شهرک کلیله و دمنه» را به سرانجام برسانیم. طرح اولیه را خاتم برومند ارائه کرد که درباره این طرح صحبت کردیم و کاراکترها را پیدا کردیم. کار نوشتن برای مجموعه «شهرک کلیله و دمنه» از آن چه پیش‌بینی کرده بودم بسیار طولانی‌تر شد و بسیار زمان برد که کاراکترها، خلوات‌ها، مراوداتشان و قصه‌ها شکل گرفت.

ماجرای این مجموعه عروسکی تعریف می‌شود، چه هدفی را دنبال می‌کنند؟

بنا بر این بود که ما درباره زندگی از دست رفته انسانی در قالب داستان‌هایی برای حیوانات حرف بزنیم و نگاه‌ها را به سمت حفظ محیط زیست و زندگی سالم برگردانیم. در عصر حاضر و در طول این دهه‌های اخیر همه شلغند هستیم که زندگی شهری و شهرنشینی مقوله بسیار پیچیده‌ای شده است و معضلات اجتماعی پدید می‌آید که شهرها و سیستم شهرنشینی ما هنوز توسعه لازم برای زندگی شهری پیدا نکرده است و به فرهنگ شهرنشینی چنان که باید توجه نمی‌شود بنا بر این، در این قصه‌ها ما درباره فرهنگ شهرنشینی و مسائلی از جمله احترام به محیط زیست و مراودات سالم میان انسان‌ها در قالب ماجراهایی که میان حیوانات این مجموعه تعریف می‌شود، پرداخته‌ایم.

با وجود آن که تصور می‌شود کار عروسکی مختص کودکان است مانند انیمیشن‌ها اما با این وجود مخاطبان بزرگسال هم این آثار را دوست دارند و برخی از این آثار برای آنها تولید می‌شود. فکر می‌کنید عروسک‌ها چه ویژگی دارد که از آنها برای ارتباط با مخاطب بزرگسال استفاده می‌شود؟

این اشتباه بزرگی است که تصور می‌شود کار عروسکی ویژه کودکان است، به دلیل این که در کشور ما کارهای عروسکی چه در تلویزیون و چه در تئاتر عروسکی بیشتر در حوزه کودکان کار می‌شود این اشتباه جا افتاده است که برخی فکر می‌کنند کار عروسکی مساوی با عروسک‌بازی کودکان است و برخی با این پیش‌زمینه فکری نادرست به دیدن آثار نمایشی عروسکی می‌نشینند. در تمام دنیا بسیاری از نمایشنامه‌های پیچیده و آثار حرفه‌ای تئاتر را در قالب نمایش عروسکی روی صحنه می‌پزند و بسیاری از سریال‌های عروسکی با موضوعاتی صریح‌تر از مخاطب بزرگسال ساخته و از عروسک برای جا و فضای فانتزی آن استفاده می‌شود. عروسک ابزار خوبی است که فضای تخیل و فانتزی را در اختیار ما قرار می‌دهد و همین شیرینی فضای کارهای عروسکی است که بر تله‌مسئران و فیلم‌سازان را به سمت استفاده از این ابزار می‌کشاند و مخاطبان بزرگسال نیز به این فضای فانتزی و تخیلی عروسک‌ها علاقه‌مندند.

چند شخصیت در این سریال حضور دارند و شکل‌گیری شخصیت‌ها به چه صورت بود؟

یک سری شخصیت‌های اصلی بودند که قبل از نوشتن، درباره آن‌ها صحبت کرده بودیم و برخی شخصیت‌ها هم به مرور و در طول پروژه نوشتن پیدا شدند و شخصیت پردازی و قصه پردازی شدند. کاراکترهای این مجموعه زیاد هستند. من ترجیح می‌دادم که با عروسک کمتر و کاراکترهای کمتری کار را پیش ببریم و آرام آرام کاراکترهای بیشتری وارد قصه شوند اما چون باید همه عروسک‌ها ساخته و صدای صداپیشه‌ها

طول کشید و هم‌زمان که ضبط می‌کردند من در حال نوشتن قسمت‌های دیگر آن بودم و عجله داشتیم که کار را تمام کنیم اما باز وقته می‌افتاد نسبت به زمانی که من برای نوشتن هر روزهای اختصاص می‌دهم و سرعتی که در نوشتن نمایشنامه‌ها و فیلمنامه‌ها دارم، نوشتن این مجموعه از آن چه تصور کرده بودم بسیار طولانی‌تر شد و فکر می‌کردم خیلی زودتر از این‌ها تمام شود.

حالا که به تماشای این مجموعه می‌نشینید، فکر می‌کنید آن چه نوشته‌اید و آن چه در تصویر می‌بینید چقدر متفاوت است و چه حسی تسبب به آن دارید؟

همیشه آن چیزی که نوشته می‌شود به دلایل مختلفی آن چیزی نیست که بعد فیلم‌برداری می‌شود چیزی که نوشته می‌شود گاهی اوقات برای اجرا سخت است و به این دلیل تغییراتی در آن ایجاد می‌شود. ترجیح می‌دهم که در این باره نظر ندهم و فکر می‌کنم بهتر است مخاطب بی‌گردد که این مجموعه چطور شده است اما در مجموع فکر می‌کنم که با توجه به این که کار بسیار سختی بود و زحمت بسیاری برای آن کشیده شد، باید اندازه زحمتش دیده می‌شد یا قابلیت دیده شدن را داشت که امیدوارم زمینی که خواستند این مجموعه را ادامه بدهند روی اتفاقات ریز و شیری که می‌تولند برای کاراکترها رخ دهد، بیشتر ملوور بدهند.

خودتان کدام یک از شخصیت‌ها را بیشتر دوست دارید و با آن

هم ضبط می‌شدند بنا بر این به ناچار باید به نوشتن همه کاراکترها می‌پرداختیم و در قسمت‌هایی از مجموعه تا حدودی دیده می‌شدند.

شخصیت پردازی همه کاراکترها را خودتان به تنهایی انجام دادید؟

با خاتم برومند درباره شخصیت‌ها مشورت می‌کردیم و زمان نوشتن، آرام آرام کاراکترها نمود اصلی خودشان را نشان می‌دهند. هر چقدر هم که درباره یک کاراکتر حرف بزنیم تا زمانی که نوشته نشود، تکلیف آن شخصیت مشخص نمی‌شود. شخصیت‌ها در کوران اتفاقات خودشان را نشان می‌دهند و زمان نوشتن متوجه می‌شوید که این کاراکترها چه محدودیت‌ها و چه ابزاری در اختیار دارند و نسبت به اتفاقات داستان چقدر کنش و واکنش می‌تولند داشته باشند.

نوشتن برای این تعداد کاراکتر بسیار سختی به نظر می‌رسد.

راستش برای من که تجربه اولم بود و تاکنون در فضای کار سریال عروسکی نوشته بودم، به دلایل مختلفی سخت‌ترین کار بود. روند کار بسیار طولانی و سخت بود اما تجربه خوبی بود.

روند نوشتن فیلمنامه این مجموعه چقدر طول کشید؟
حسابش از دستم در رفته است به این دلیل که بین کار و میان قسمت‌های مختلف وقته می‌افتاد. ساخت اغلب بخش‌های مجموعه